

Középpontban az allergén jelölés Átfogó allergén-kockázatkezelés alapján

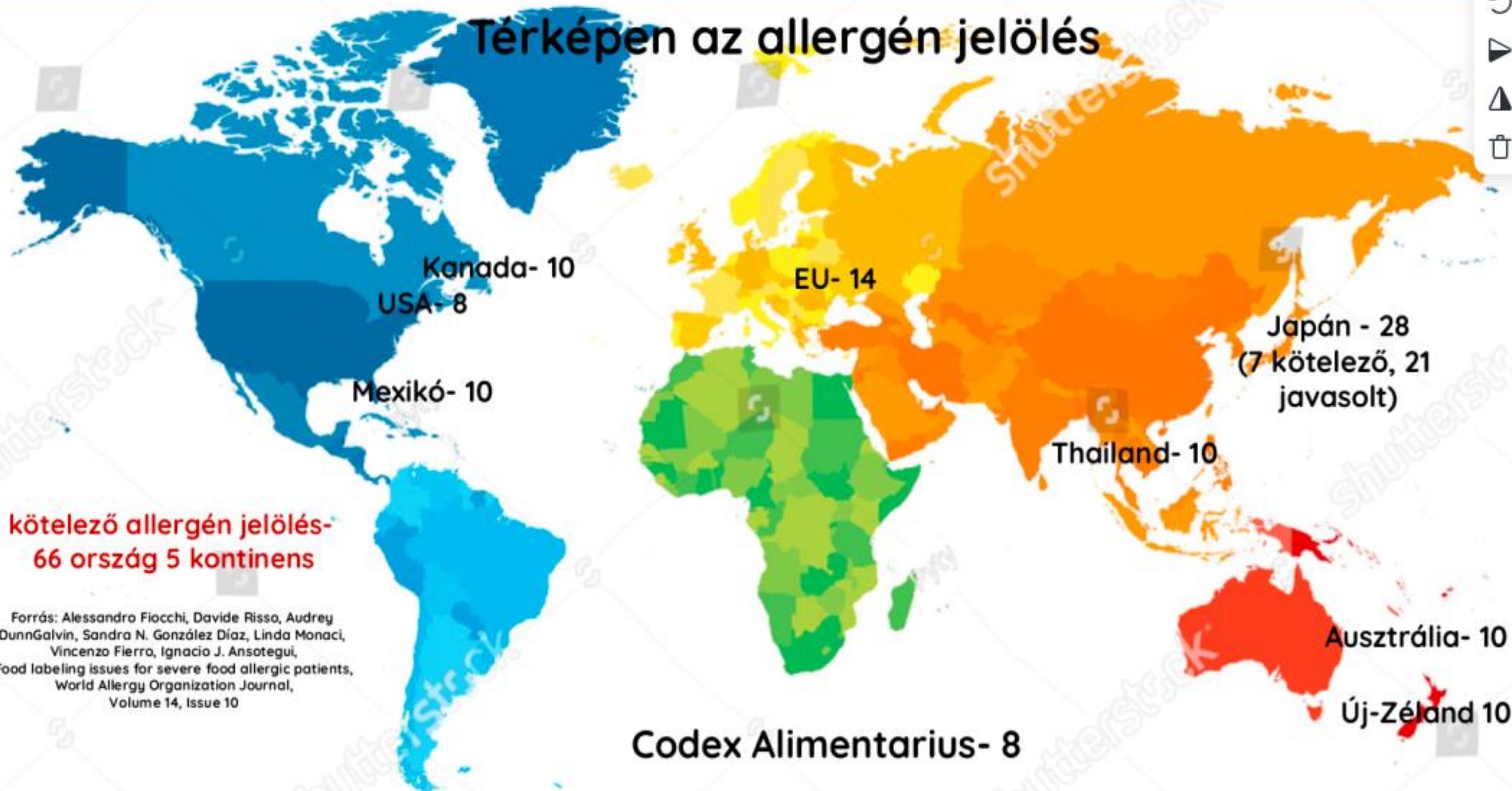
Szegedyné dr. Fricz Ágnes

élelmiszerlánc szakértő, tanácsadó

HUNGALIMENTARIA 2025 2025.április 2-3.

Aquaworld Resort Budapest Hotel Rendezvényközpont

Térképen az allergén jelölés

Allergének:

szándékosan hozzáadott összetevők

1169/2011/EU rendelet szerint

1. Glutént tartalmazó gabonafélék	8. Diófélék
2. Rákfélék	9. Zeller
3. Tojás	10. Mustár
4. Hal	11. Szezámmag
5. Földimogyoró	12. Kén-dioxid
6. Szójabab	13. Csillagfürt
7. Tej és tejtermékek	14. Puhatestűek

Figyelmeztető jelölés új élelmiszerek esetén:

Kenari (Foto: pixabay)

+ Kenari dió

A *Canarium indicum* L. a tömjénfafélék (Burseraceae) családba tartozó örökzöld fafajta. Szárított diója (kenari dió) a Fülöp-szigeteken hagyományosan fogyasztott élelmiszer. Az Európai Bizottság (EU) 2023/667 számú végrehajtási rendeletével engedélyezésre került forgalmazása az Európai Unió területén egy indonéz vállalkozás által benyújtott bejelentés alapján, így frissült az engedélyezett új élelmiszerek uniós jegyzéke. A kenari dió jellemző tápanyag-összetételét az uniós jegyzékben feltüntetett specifikáció írja le. A mogyoróra, kesudióra és pisztáciára allergiás fogyasztóknál a kenari dió fogyasztása allergiás reakciót válthat ki, ezért figyelmeztető jelölést kell elhelyezni a csomagoláson.

+ Pili dió

A *Canarium ovatum* Engl. szárított diója (pili dió) a Fülöp-szigeteken termő és hagyományosan fogyasztott élelmiszer. A pili fa a tömjénfafélék (Burseraceae) családjába tartozó örökzöld fa. A termés nem egyszerre érik be, ezért a betakarítást kézzel végzik. A termést mossák, áztatják, majd a megpuhult gyümölcshúst eltávolítják, a magokat napon szárítják. A diókat kézzel, speciális kés segítségével törik fel. Az Európai Bizottság (EU) 2023/267 számú végrehajtási rendeletével engedélyezésre került forgalmazása az Európai Unió területén egy olasz vállalkozás által benyújtott bejelentés alapján, így frissült az engedélyezett új élelmiszerek uniós jegyzéke. A pili dió jellemző tápanyag-összetételét az uniós jegyzékben feltüntetett specifikáció írja le. A kesudióra és dióra allergiás fogyasztóknál a pili dió fogyasztása allergiás reakciót válthat ki, ezért figyelmeztető jelölést kell elhelyezni a csomagoláson.

FAO/WHO Codex Alimentarius:

**allergén tájékoztatás
felülvizsgálata**

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/382 (2021. március 3.) RENDELETE
az élelmiszer-higiéniáról szóló 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi
rendelet mellékleteinek az élelmiszer-allergének kezelése, az élelmiszer-
újraelosztás és az élelmiszer-biztonsági kultúra tekintetében történő
módosításáról

„IX. fejezet 9. Az 1169/2011/EU rendelet II. mellékletében említett, **allergiát vagy intoleranciát okozó anyagok vagy termékek** feldolgozásához, kezeléséhez, szállításához .....

Élelmiszer-biztonsági-kultúra

(1) Az élelmiszer-vállalkozók a következő követelmények teljesítése révén megfelelő élelmiszer-biztonsági kultúrát hoznak létre, tartanak fenn és igazolják annak meglétét:

....

(2) A gazdálkodási kötelezettségvállalása következőket foglalja magában:

....

(3) Az élelmiszer-biztonsági kultúra megvalósítása során figyelembe kell venni az élelmiszer-vállalkozás jellegét és méretét.

GSLPF- 1985
(Felülvizsgálva 2018)

CCFL 44. (2018)

CCFL 45. (2019)

RIPORT 1. KOCKÁZAT
ÉRTÉKEKELÉS
(2022. március 29.)

CCFL 46. (2021)

JÓ GYÁRTÁSI GYAKORLAT
– ÉLELMISZER-
VÁLLALKOZÁSOK
RÉSZÉRE (2020)

RIPORT 2.
(2023. június16.)
RIPORT 3.
(2023. január 24.)

RIPORT 4.
RIPORT 5.

ÚTMUTATÓ
ELŐVIGYÁZATOSSÁGI
ALLERGÉN JELÖLÉS

1. Glutént tartalmazó gabonafélék; pl. búza, rozs, árpa, zab, tönkölybúza vagy ennek hidrolizált formái és a belőle készült termékek;
2. Puhatestűek és abból készült termékek;
3. Tojás és tojásból készült termékek;
4. Hal és abból készült termékek;
5. Magyarázó, szója és abból készült termékek;
6. Tej és tejtermékek (beleértve a laktózt);
7. Dió és magyarázó;
8. Szulfid koncentráció 10 mg/kg vagy több

2020 Codex Alimentarius Ad hoc Munkacsoportok

Allergének felülvizsgálata

- **Szükséges-e bővíteni** a jelenleg kötelezően jelölendő allergén összetevőket?
- **Milyen határértékek** határozhatóak meg a legnagyobb veszélyt jelentő allergének esetében?
- Keresztszennyeződés esetén a **figyelmeztető jelölésnek** milyen alkalmazási feltételeit lehet meghatározni?
- Milyen **határértéket** lehet meghatározni egyes diófélék, szója, zeller, csillagfürt mustár, hajdina és zab esetében?
- **Ki lehet-e hagyni** egyes allergén összetevőket a kötelező jelölés hatálya alól?

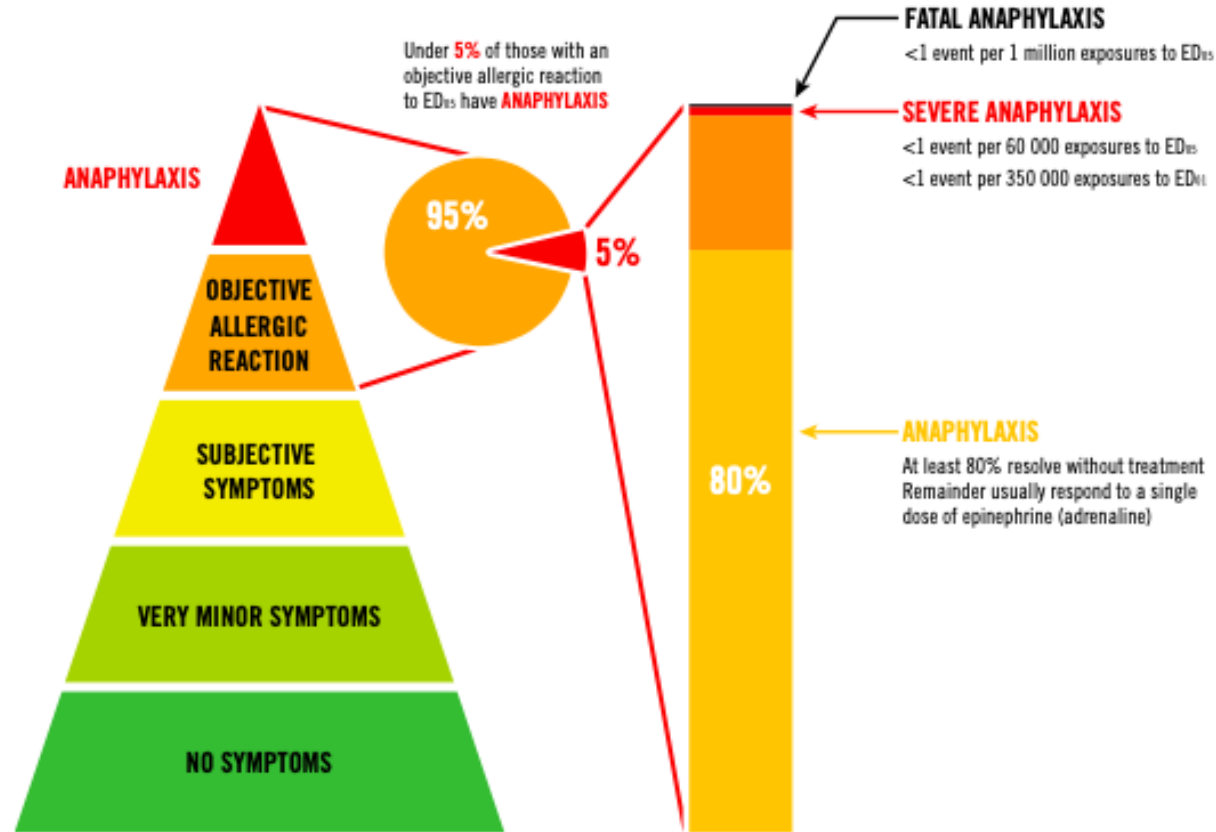
**Allergiát vagy intoleranciát okozó anyagoknak vagy
termékeknek az élelmiszerben való esetleges
szándékolatlan jelenléte**

PRECAUTIONARY ALLERGEN LABELLING (PAL)

Keresztszennyeződés jelölése – PAL rendszer

- Mikor és hogyan vegyék figyelembe a küszöbértékeket az élelmiszeripari vállalkozók?
  - Alapanyagok vizsgálata
  - Folyamatok: alapanyagtól a fogyasztóig
  - Tisztítási eljárások vizsgálata
- Melyek a megfelelő analitikai módszerek az élelmiszerek és felületek vizsgálatára?

FIGURE 3. HIERARCHY OF RISKS FACED BY PEOPLE SUSCEPTIBLE TO IGE-MEDIATED FOOD ALLERGY, PROPORTIONATE TO THEIR ESTIMATED OCCURRENCE FOR PEANUT IN PEANUT-ALLERGIC INDIVIDUALS

Source: Reproduced with permission from Turner *et al.*, 2022a.

Note: ED₀₁, the eliciting dose predicted to provoke reactions in 1% of the allergic population; ED₀₅, the eliciting dose predicted to provoke reactions in 5% of the allergic population. Turner, P.J., Patel, N., Ballmer-Weber, B.K., Baumert, J.L., Blom, W.M., Brooke-Taylor, S., Brough, H. *et al.* 2022a. Peanut can be used as a reference allergen for hazard characterization in food allergen risk management: a rapid evidence assessment and meta-analysis. *The Journal of Allergy and Clinical Immunology: In Practice*, 10(1): 59–70. <https://doi.org/10.1016/j.jaip.2021.08.008>

Határértékek meghatározása

FAO and WHO. 2022. *Risk assessment of food allergens – Part 2: Review and establish threshold levels in foods for the priority allergens*. Meeting Report. Food Safety and Quality Series No. 15. Rome.

<https://doi.org/10.4060/cc2946en>

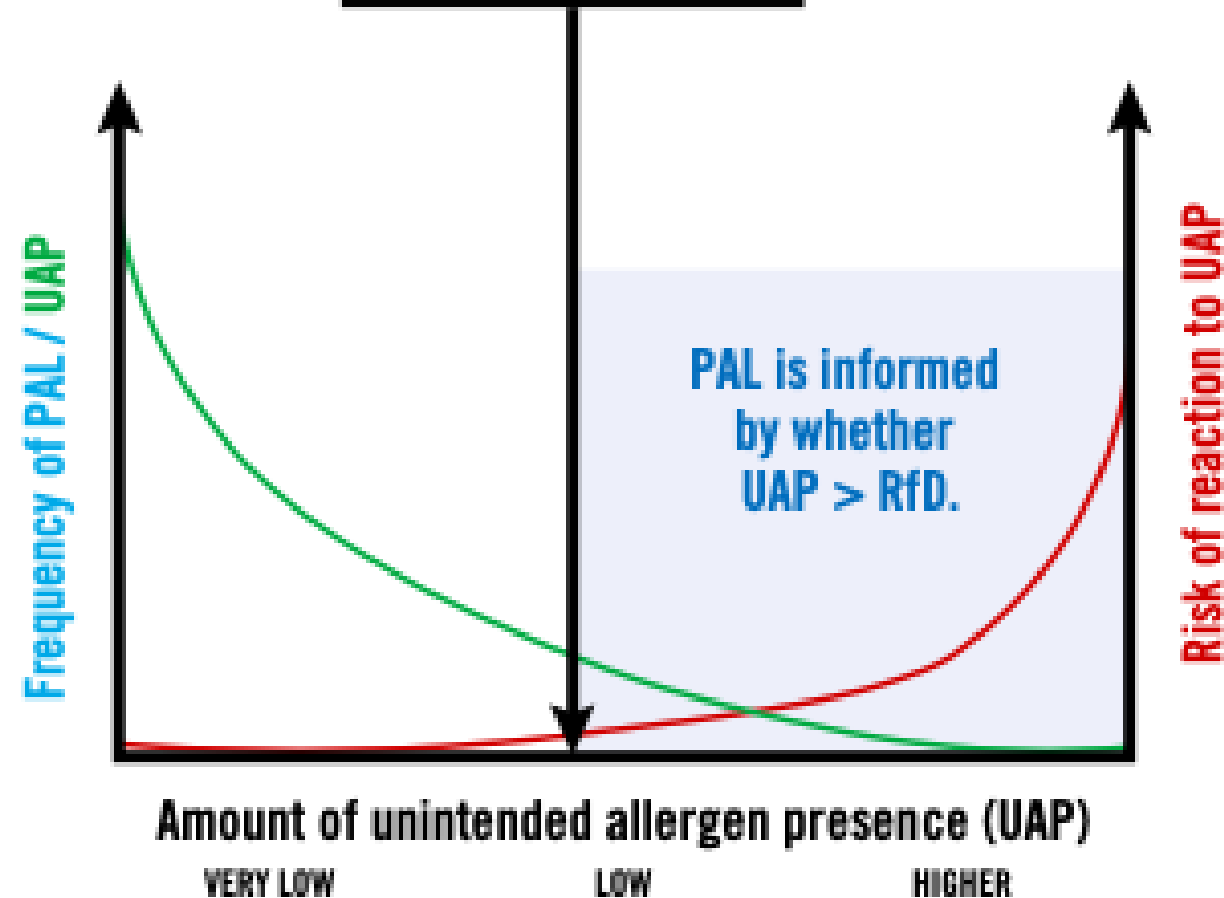
3B PROPOSED APPROACH

With a lower cutoff for RfD, the risk of reaction is slightly lower, but this does not meaningfully reduce health impact at a population level and would result in more products with PAL.

**Figyelmeztető jelölés
alkalmazása**

**Optimal cutoff for RfD
where PAL
is recommended**

A higher cutoff for RfD results in fewer foods with UAP > RfD and therefore less PAL, but a greater population risk of reaction.

Allergének ajánlott referencia dózisa

TABLE 18 CONSENSUS REFERENCE DOSE (RfD) RECOMMENDATIONS FOR CODEX PRIORITY ALLERGENS

	RFD RECOMMENDATION (mg total protein from the allergenic source)
WALNUT (AND PECAN*)	1.0
CASHEW (AND PISTACHIO*)	1.0
ALMOND**	1.0
MILK	2.0
PEANUT	2.0
EGG	2.0
SESAME	2.0
HAZELNUT	3.0
WHEAT	5.0
FISH	5.0
CRUSTACEA	200

Forrás: FAO & WHO. 2023.
*Risk assessment of food
allergens – Part 3:
Review and establish
precautionary labelling in
foods of the priority allergens,
Meeting report.*

Food Safety and Quality
Series No. 16. Rome.

<https://doi.org/10.4060/cc6081en>

Határértékek meghatározása:

egyes diófélék (brazil dió,
makadámia-dió vagy
queenslandi dió),
fenyőmag,
szója,
zeller,
csillagfűrt,
mustár,
hajdina
zab

FAO & WHO. 2023. *Risk Assessment of Food Allergens – Part 5: Review and establish threshold levels for specific tree nuts (Brazil nut, macadamia nut or Queensland nut, pine nut), soy, celery, lupin, mustard, buckwheat and oats.* Meeting report. Food Safety and Quality Series, No. 23. Rome.

<https://doi.org/10.4060/cc8387en>

Allergén jelölés alóli kivételek

FAO & WHO. 2024. *Risk assessment of food allergens – Part 4: Establishing exemptions from mandatory declaration for priority food allergens.* Food Safety and Quality Series, No. 17. Rome.

<https://doi.org/10.4060/cc9554en>

1169/2011/EU II. Melléklet

Szójabab és a belőle készült termékek, **kivéve**:

- a) teljes mértékben finomított szójababolaj és zsír (1);
- b) szójababból származó természetes vegyes tokoferolok (E306), természetes D-alfa tokoferol, természetes D-alfa tokoferol-acetát, természetes D-alfa tokoferol-szukcinát;
- c) szójabab olajából nyert fitoszterolok és fitoszterol-észterek;
- d) szójabab olajából nyert szterolokból előállított fitosztanol-észter.

Allergének határértékeinek összehasonlítása a referenciadózisokkal (RfD) . A becslések p95 vagy p97,5 fogyasztási mennyiségen és a termékekben lévő maximális felhasználási szinteken alapulnak.
A referencia dózisok az allergén forrásból számított összes fehérjék mennyiségében vannak feltüntetve, azaz mg vagy µg allergén forrásból számított összes fehérjék.

		RfD	RfD/10	RfD/30	RfD/50	EXPOSURE ESTIMATES FOR CURRENT ALLERGEN EXEMPTIONS
SOY	10 mg (10 000 µg)	1 000 µg	333 µg	200 µg	10.5–41.0 µg soy protein (soybean oils) 10.5–57.4 µg soy protein (soybean oils with updated analytical information) 3–41 µg soy protein (phytosterols, tocopherols) < 100 µg soy protein per serving (Solae soy lecithin RA) < 55–231 µg Hexane Insoluble (ADM soy lecithin RA, per eating occasion, 95th percentile) < 70–334 µg Hexane Insoluble (ADM soy lecithin RA, per eating occasion, 99th percentile)	
					Glucose syrup derived from wheat starch FSANZ and the EFSA < 1 000 µg wheat protein/eating occasion (glucose syrup derived from wheat starch FSANZ) < 1 000 µg gluten per day (AUC on wheat-based maltodextrins EFSA) < 3 500 µg gluten per day (glucose syrups and dextrose EFSA) Glucose syrup derived from wheat starch FSANZ – recalculated by Expert Committee < 368–928 µg wheat protein/eating occasion (ice cream, 97.5th percentile intake) < 400–1 440 µg wheat protein/eating occasion (chocolate, 97.5th percentile intake) < 500–1 856 µg wheat protein/eating occasion (confectionary, 97.5th percentile intake) Calculations by Expert Committee with mean intake instead of 97.5th percentile used by FSANZ < 120–360 µg wheat protein/eating occasion (confectionary, mean intake) < 140–320 µg wheat protein/eating occasion (chocolate, mean intake) < 151–301 µg wheat protein/eating occasion (ice cream, mean intake)	
SOY	10 mg (10 000 µg)	1 000 µg	333 µg	200 µg	10.5–41.0 µg soy protein (soybean oils) 10.5–57.4 µg soy protein (soybean oils with updated analytical information) 3–41 µg soy protein (phytosterols, tocopherols) < 100 µg soy protein per serving (Solae soy lecithin RA) < 55–231 µg Hexane Insoluble (ADM soy lecithin RA, per eating occasion, 95th percentile) < 70–334 µg Hexane Insoluble (ADM soy lecithin RA, per eating occasion, 99th percentile)	
SHRIMP	200 mg (200 000 µg)	20 000 µg	6 667 µg	4 000 µg	n/a	

CC Food Labeling, 2021:

**Útmutató tervezet a figyelmeztető
allergén jelölésről (PAL)**

Figyelmeztető allergén jelölés

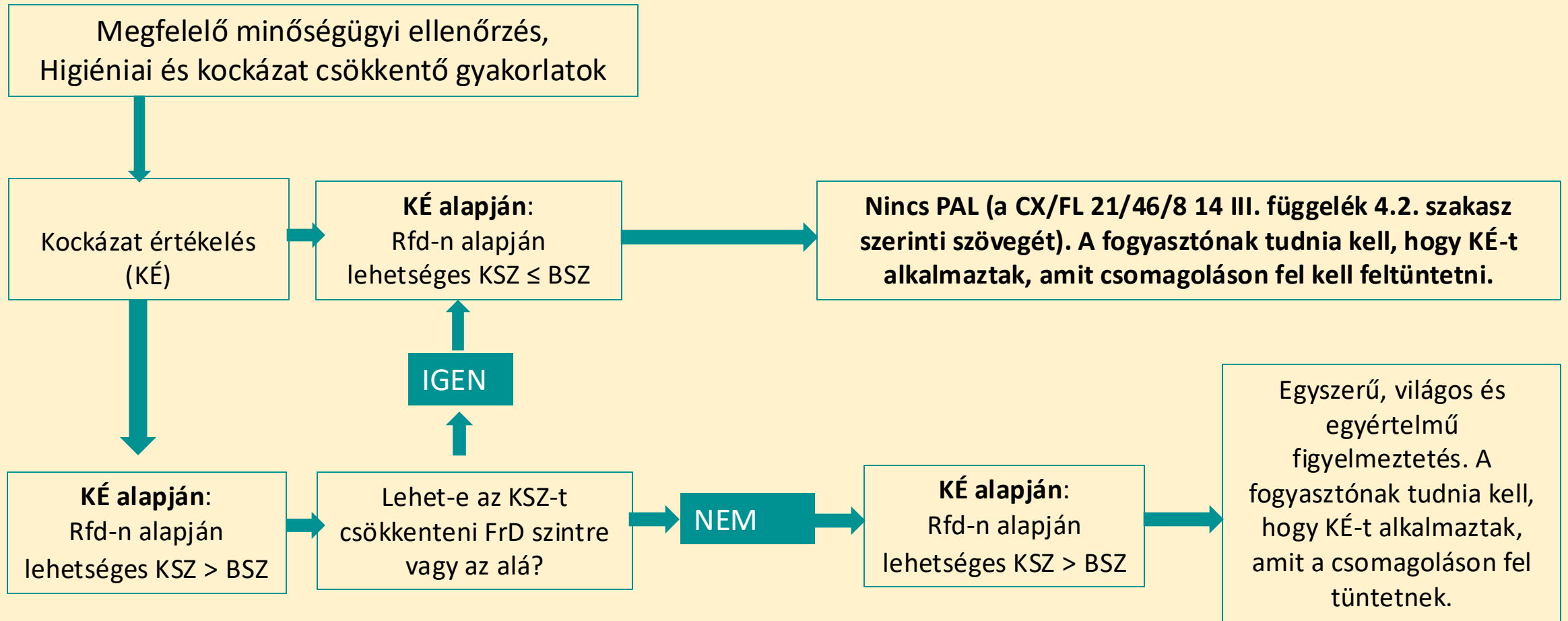
PAL (Precautionary allergen labelling)

Következtetések

- A jelenlegi önkéntes jelölés nem teszi lehetővé az egységesített kommunikációt
- Sokan nem értik még a fontosságát a figyelmeztető jelölésnek: OKTATÁS az élelmiszerlánc szereplői számára
- Nem minden érzékeny fogyasztó számára biztonságos jelölés
- Kockázatkezelés hatékony kockázatkommunikációval
- A javasolt RfD nem a „mentes jelölés”-re vonatkoznak
- Kockázat kezelésre vonatkozó javaslatok készítése folyamatban van

Keresztszennyeződés jelölése – PAL rendszer

Forrás: FAO report III_2023cc6081

KÉ: risk assessment – kockázat értékelés, UAP: unintended allergen presence – KSZ/keresztaszennyeződés, AL: action level – BSZ /beavatkozási szint, RfD: Risk based reference Doses – kockázatalapú referencia érték, PAL: precaution allergen labeling - figyelmeztető jelölés

Free from: Allergen contamination can never be ruled out 100%

By Flora Southey

09-Apr-2024 - Last updated on 09-Apr-2024 at 08:04 GMT

SHARE

Contamination is not a risk in the manufacturing facility alone: It exists along the entire value chain, from farm to fork. Gettyimages/Stephen Barnes

RELATED TAGS

Free From

Allergen

Contamination

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Szegedyné dr. Fricz Ágnes

+36 30 3828326

szfriczagnes@gmail.com

<https://www.linkedin.com/in/agnes-segedyné-dr-fricz-3b1028a0/>